MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY

WYDZIAŁ PRASOWY

Nr. 48

Warszawa dn. 27 stycznia 1928 r.

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

PRZEGLĄD PRASY ZSRR I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Nr. 48 Warszawa dn. 27 stycznia 28 r.

---

1. POLITYKA ZAGRANICZNA ZSRR I STOSUNEK DO ZAGADNIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH

IDEE PAN-EUROPY I STOSUNKI POLSKO LITEWSKIE

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 24/I xxxxxxxx w przeglądzie tygodniowym nawiązując do artykułu Sauerweina w "Le Matin", przemawiającego za ideą utworzenia związku państw europejskich /patrz przegląd prasy zagranicznej Nr.18/, pisze między innemi: "A więc Sauerwein proponuje utworzenie Pan-Europy czegoś w rodzaju europejskiego policyjnego kwartału dla zabezpieczenia interesów klasy posiadającej. Idea ta nie jest nowa, swoją realizację znalazła już ona w t.zw. policyjnej międzynarodówce. Co się zaś tyczy rzekomego zwalczania nowej wojny europejskiej, to robi się wszystko możliwe, by wojnę tą przyspieszyć . Autor podkreśla, że od końca wojny xxxx światowej dążenia wszystkich krajów kapitalistycznych, a w pierszym rzędzie Francji skierowane są właśnie do możliwie lepszego przygotowania technicznego do przyszłej wojny. Autor zaznacza, że w celu uniknięcia wojny Sauerwein musiałby przedewszystkiem podnieść kwestję rewizji traktatu Wersalskiego. "Lecz Sauerwein, dodaje autor, nie po to wymyślił Pan-Europę. Potrzebna mu ona jest dla zagwarantowania teraźniejszego po-wersalskiego statusquo. Pan-Europa Sauerweina w istocie swej jest europejską Pan-Francją i niczem więcej. Sauerwein nie może tego ukryć nawet wzywając do walki przeciwko wzięciu przez Amerykę Europy do niewoli amerykańskiej. Zdaniem autora Sauerwein jest niewdzięczny, Ameryka bowiem uratowała burżuazję europejską od rozrachunków socjalnych.

Autor zaznacza, że problemat Sauerweina zmierza do zagarnięcia państw słabych przez silniejsze. "Jeżeli Sauerwein pragnie dowodów, że tak jest - wyjaśnia dziennik - radzimy mu przeczytać to wszystko, co pisze prasa francuska w sprawie konfliktu polsko-litewskiego. Czy żądanie stawiane Litwie co do podporządkowania się woli i gwałtów innych, nie jest jedną z form pochłonięcia niepodległości państw małych przez państwa silniejsze?

Metody przymusowego rozwiązania spraw według wzoru Wersalskiego, do żadnych rezultatów doprowadzić nie mogą. Temu też należy przypisać i tą okoliczność, że obecnie w stosunkach polsko-litewskich nic się nie polepszyło, różnice są takie same jak i przed dwoma miesiącami.

Następnie, nawiązując do przemówienia redaktora "Polski Zbrojnej" autor podkreśla x/ militarystyczne dążenia Polski. "Istnienie oddziałów w Wileńszczyźnie, przeznaczonych dla wtargnięcia na Litwę - podkreśla autor - pomimo zaprzeczeń prasy polskiej, jest faktem niezaprzeczalnym. Jest rzeczą jasną, że przemówienie Ewerta jest odzwierciadleniem poglądów odpowiedzialnych xxxx dowódców armji polskiej i odbiciem agresywnego imperjalizmu polskiego, który pod pokrywką haseł obrony niepodległości państwa polskiego dąży do zagarnięcia obcych terytorjów. W końcu autor zaznacza, że nigdy nie będzie pokój rezultatem zjednoczenia imperjalistów. Ostatni może być zapewniony tylko drogą zjednoczenia państw zreorganizowanych na wzór związku sowieckiego.

x/ rzekomo

PAŃSTWA BAŁTYCKIE - Z.S.R.R.

IBIDEM omawia w artykule wstępnym pod tytułem "Nowy gabinet na Łotwie", obszerne trudności w utworzeniu rządu na Łotwie, o charakterze prawicowym rządu i zaznacza między innemi: "Wiadomo, że walka prawej koalicji, obecnie znajdującej się w szeregach rządu, przeciwko gabinetowi Skunejeka -Cielensa w ciągu szeregu miesięcy była skoncentrowana dookoła wewnętrznej polityki zeszłego rządu. Najbardziej zaś atakowano politykę ministra spraw zagranicznych Cielensa, który uczynił bardzo wiele dla nawiązania przyjaznych stosunków między Łotwą a ZSRR." Autor podkreśla, że zagranica, a najbardziej Anglja, Polska i Estonja popierały prawicę łotewską w jej walce z Cielensem; państwa te bowiem nie chciały dopuścić do ratyfikacji traktatu łotewsko-sowieckiego.

Następnie autor usiłuje dowieść, że rząd Juraszewskiego, sądząc ze zgłoszonej przez niego w parlamencie łotewskim deklaracji, opierającej się o podtrzymanie i pogłębienie dobrych stosunków z państwami sąsiedniemi, dążyć będzie do podtrzymywania dobrych stosunków z ZSRR. Zwalczanie traktatu przez stronnictwa łotewskie prawicowe - zdaniem autora - było manewrem dla obalenia znienawidzonego przez te ugrupowania rządu lewicowego niedogodnego dla nich w sprawach polityki wewnętrznej.

W końcu autor podkreśla, że ZSRR będzie oczekiwał potwierdzenia tej części deklaracji nowego rządu łotewskiego, w której jest mowa o wzmocnieniu i rozszerzeniu stosunków łotewsko-sowieckich.

IZWIESTIA 25.I. W art.pod tytułem"Stara piosenka o związku bałtyckiem" zamieszcza przegląd prasy bałtyckiej podnoszącej na-nowo zagadnienie utworzenia bloku państw Bałtyckich wraz z Polską. Autor pisze m.inn. "Trzeba zaznaczyć, że pewne podstawy dla tych nowych marzeń istnieją; kryzysy rządowe w państwach bałtyckich przywróciły do władzy te ugrupowania, wśród których często możemy spotkać rozkochanych w sumiastych wąsach polskiego pana z jednej strony i w nadziei, że uda się posadić przy jednym stole Woldemarasa i Piłsudskiego - z drugiej strony". Autor podaje streszczenie artykułów Deutsche Allg.Zttg. i Lokal Anzeiger, podkreślający, że mianowanie nowych ministrów Estonji i Finlandzji będących wielkimi przyjaciółmi Polski umożliwia wznowienie idei utworzenia wielkiego związku skierowanego przeciwko Sowietom. Za utworzeniem związku ,dodaje autor, najbardziej obstaje prasa estońska szczególniej po przyjściu do władzy rządu Tennisona. Autor podkreśla, że prawicowa prasa łotewska, która swego czasu tak gorąco broniła idei utworzenia związku, obecnie ze względów na wzmocnienie wewnętrzne, po dojściu do władzy rządu Juraszewskiego, musiała umilknąć. Propagowanie bowiem w tym momencie idei związku ostrze którego wymierzone jest przeciwko Z.S.R.R. jest złym sposobem dla uzyskania popularności w szerokich masach społeczeństwa łotewskiego, które po zawarciu traktatu handlowego z Sowietami, stara się wzmocnić swą współpracę ze wschodnim sąsiadem.

JAPONJA - Z.S.R.R.

IZWIESTIA 24.I. donoszą o podpisaniu w Moskwie w dniu 23.I.b.r. konwencji w sprawie rybołóstwa pomiędzy Z.S.R.R. i Japonją. Konwencja ta, zawarta jest na mocy traktatów sowiecko-japońskiego z 1925 r. o podstawach wzajemnych stosunków między obydwoma krajami.

IZWIESTIA Z 24.I. podają doniesienia Tassa z Tokjo o tem, że p.Kuchara który niedawno powrócił z podróży po Europie wkrótce otrzyma nominację na ministra Spraw Zagranicznych.

2. USTRÓJ PAŃSTWOWY I ADMINISTRACYJNY.

STOLICA SOWIECKIEJ REPUBLIKI MOŁDAWSKIEJ
"WOŁNA" z dn. 12/I /Archangielsk/ donosi z Bałty, iż rząd sowieckiej republiki Mołdawskiej, działając na podstawie kilkakrotnych decyzyj zjazdów sowietów Mołdawji, uchwalił przeniesienie stolicy Mołdawji sowieckiej z Bałty do Birzuły, ze względu na położenie tej ostatniej na linji kolejowej Odesa-Kijów.

3. ŻYCIE PARTYJNE.

WALKA Z OPOZYCJĄ NA SYBERJI
"SOWETSKAJA SIBIR" z dn. 15/I /Irkuck/ donosi, że plenum komitetu okręgowego sowieckiej partji komunistycznej w Irkucku, po wysłuchaniu sprawozdania z przebiegu XV zjazdu partji, zwrócił się do wszystkich organizacyj partyjnych w obrębie okręgu Irkuckiego z wezwaniem do bezwzględnej likwidacji wszystkich ośrodków działania opozycji "trockistów".

OPOZYCJA DZIAŁA W CHARKOWIE
"KOMMUNIST" z dn. 20/I /Charków/ donosi, że we wszystkich zakładach przemysłowych i instytucjach sowieckich w Charkowie odbyły się zgromadzenia członków partji, zwołane z okazji IV rocznicy zgonu Lenina. W fabryce charkowskiej "Sierp i Młot" referat polityczny wygłoszony został przez znanego komunistę Łaryna, po którym przemawiał komunista Szlichter. Następnie przemawiało dwuch opozycjonistów, którzy poruszyli kwestję wydalenia p.Trockiego z Moskwy. Żadnych szczegółów tego wystąpienia pismo nie podaje, ograniczając się do potępienia próby wznowienia akcji opozycyjnej i zaznaczając, że partja dążyć powinna do wytrwałej pracy nie zaś do wylewania łez nad "zgniłym trupem opozycji".

SYMULACJA NAPADU KONTR-REWOLUCYJNEGO
"PROLETARSKA PRAWDA" z dn. 19/I podaje, iż sowiecki sąd okręgowy w Żytomierzu skazał na 3 lata zamknięcia w więzieniu opozycjonistę Jermołajewa oraz milicjanta Janickiego, którzy podczas dyżuru w lokalu okręgowego komitetu partji w Żytomierzu usiłowali symulować kontr-rewolucyjny napad bandycki. Jermołajew przyznał się do winy i oświadczył, że popełnił swego czynu w celu podniesienia swej wartości w oczach partji.

4. SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

JĘZYK URZĘDOWANIA SOWIECKICH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

"KOMMUNIST" z dn. 20/I donosi, że komisja spraw narodowościowych centralnej rady sowieckich związków zawodowych na Ukrainie sowieckiej rozpatrzyła projekt uchwały w sprawie języka urzędowania w sowieckich związkach zawodowych. Uchwała ta oparta jest na zasadniczym uznaniu prawa każdego członka sowieckiego związku zawodowego do korzystania z mowy ojczystej w stosunkach ze swoim związkiem. Każdy związek powinien używać w korespondencji i stosunkach słownych ze swoimi członkami tej mowy, w której członkowie ci zwracają się do związku. Jednocześnie uznała rada centralna konieczność pogłębienia ukrainizacji w dziedzinie życia artystycznego i kulturalnego sowieckich związków zawodowych w donieckim zagłębiu węglowym. Dotychczas cała praca oświatowa i artystyczna prowadzona była wśród górników tego zagłębia wyłącznie w języku rosyjskim.

SPIS LUDNOŚCI KARAKUMU

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 24/I donosi z Aszchabadu, iż na olbrzymiej przestrzeni puszczy Karakumskiej dokonano po raz pierwszy spisu ludności. Spis ten stwierdził, iż liczba mieszkańców puszczy Karakumskiej wynosi 81,464 osoby.

5. ŻYCIE GOSPODARCZE.

PRAWO SPADKOWE W RSFSR

IBIDEM z dn. 24/I podaje, że prezydjum C.K.W. sowietów RSFSR uchwaliło wprowadzenie szeregu zmian w kodeksie ustawodawstwa cywilnego RSFSR. Zmiany te rozszerzają znacznie podstawy sowieckiego prawa spadkowego w RSFSR.

ZAKUPY ZBOŻOWE NA UKRAINIE

IBIDEM podaje, że na terytorjum USRR wykonano 61% planowanych przez sowieckie instytucje państwowe styczniowych zakupów zbożowych. Zakupy pszenicy wykonano w 65,2% planu styczniowego, zakupy żyta - w 51,8%. Najlepiej wywiązały się ze swego zadania spółdzielnie rolnicze, po których następują instytucje "Ukrchleb" i "Chleboprodukt". Najlepszy przebieg miały w styczniu r.b. zakupy w okręgu Połtawskim, ostatnie miejsca pod względem powodzenia projektowanych zakupów zajęły okręgi Marjupolski i Melitopolski.

EKSPORT NASIENIA BURACZANEGO

IBIDEM podaje, że w roku bieżącym poczyniona będzie próba wznowienia eksportu ukraińskiego nasienia buraczanego. Przed wojną wywożono z Rosji 16 tys. ton tego nasienia rocznie. Poczyniona będzie próba eksportu do Czechosłowacji, Francji i Włoch.

7. SPRAWY LOKALNE.

KARA ŚMIERCI W PROCESIE POLITYCZNYM

"KOMMUNIST" z dn. 18/I /Charków/ donosi, że sesja wyjazdowa sowieckiego sądu okręgowego w Jaskiwcach na Podolu skazała na karę śmierci niejakiego Osipczuka, mordercę prezesa rady wiejskiej, komunisty i współpracownika prasy sowieckiej Burtowoja.

ZMIANA NAZWY MIEJSCOWOŚCI NA UKRAINIE SOWIECKIEJ

IBIDEM donosi, że prezydjum C.K.W. sowietów USRR zmieniło nazwę wsi Bazylewka w powiecie Konotopskim na "Krupskie", na cześć wdowy po Leninie, p.Krupskiej.

PRZED ZWOŁANIEM SESJI C.K.W. SOWIETÓW USRR

IBIDEM podaje, że w Charkowie odbyło się posiedzenie prezydjum C.K.W. sowietów USRR. Na posiedzeniu tem omawiano sprawę zwołania III sesji C.K.W. Po omówieniu kwestji tej uznano konieczność przyśpieszenia zwołania sesji i urządzenia podczas obrad tej sesji wielkiej wystawy, która ilustrować ma wyniki 10 lat istnienia władzy sowieckiej na Ukrainie.

ODEZWA SOWIECKICH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH W KIJOWIE

"PROLETARSKA PRAWDA" z dn. 19/I /Kijów/ donosi, że rada sowieckiej okręgowej komisji związków zawodowych w Kijowie wydała odezwę do wszystkich członków tych związków, nawołując ich do składania ofiar na rzecz powodzian w Małopolsce wschodniej. Odezwa oświadcza, iż powodzianie ci oczekują pomocy jedynie z Ukrainy sowieckiej.

ZDROWIE P.PIOTROWSKIEGO

IBIDEM podaje, że prezes C.K.W. sowietów USRR p.Piotrowski, którego zdrowie budziło poważne obawy, wyzdrowiał i wraca w najbliższych dniach do pełnienia swych obowiązków służbowych.

KOLONIZACJA ŻYDOWSKA NA KRYMIE

"SIEGODNIA" z dn. 26/I /Ryga, pismo demokratyczne/ donosi z Moskwy, iż wskutek wyczerpania zapasów ziemi rolnej, przeznaczonych przez rząd ZSRR na cele żydowskiego osadnictwa rolnego na Krymie, dalsza kolonizacja żydowska na tym półwyspie zostanie zaniechana.

WYKLUCZENIE 18 OPOZYCJONISTÓW

"RUL" z dn. 27/I /Berlin, pismo demokratyczne/ donosi, że komisja okręgowa sowieckiej partji komunistycznej w Moskwie wykluczyła z partji 18 [illegible] członków, którzy brali udział w demonstracji na cześć p. Trockiego podczas jego wyjazdu z Moskwy.